

Referat fra Pastoralrådets vårmøte 28. – 29. mars 2009

Sak 1 Åpning og velkommen ved generalvikaren og Pastoralrådets ordfører.

Sak 2 Navneopprop

Fornavn	Etternavn	Rolle	Representerer	Menighet
Generalvikar p. Arne Marco	Kirsebom		Biskopen	
Maria Elizabeth	Fongen	Leder	Menighet /AU	Mariakirken, Askim
Jorun Nikoline	Myklevik	Fast	Menighet /AU	Mariakirken, Lillehammer
Einar	Nelson	Fast	Menighet /AU	St. Olav, Oslo
Gunhild	Finseth-Ficarra	Sekretær		
sr. Marie-Kristin	Riosianu	Fast	Ordensfolk	
p. Heinz-Josef	Catrein	Fast	Prester/Diakoner	
p. Arnfinn	Haram	Vara	Prester/Diakoner	
Jacek	Palkowski	Vara	Menighet	Mariakirken, Asker & Bærum
Andreas	Christiansen	Fast	Menighet	St. Paul, Bergen
Berit Elisabeth	Andersen	Fast	Menighet	St. Peter, Halden
Tadeusz	Zboch	Vara	Menighet	St. Torfinn, Hamar
Ingvild	Sjo	Fast	Menighet	St. Josef, Haugesund
Trygve Bernt	Stokkerud	Fast	Menighet	Sta. Teresia, Hønefoss
Thanh Huu	Nguyen	Fast	Menighet	St. Gudmund, Jessheim
Tove Avenstroup	Haugen	Fast	Menighet	St. Ansgar, Kristiansand
Inger Thora	Sannes Müller	Fast	Menighet	St. Frans, Larvik
Vidar	Blomdal	Fast	Menighet	St. Magnus, Lillestrøm
Eric	Sundt-Johannesen	Fast	Menighet	St. Mikael, Moss
Frøydis Sunniva	Gustavsen	Fast	Menighet	St. Hallvard, Oslo
Ingrid	Hamberg	Fast	Menighet	Vår Frue, Porsgrunn
Isabel	Stangeland	Fast	Menighet	St. Svithun, Stavanger
Astri	Blixhavn	Fast	Menighet	St. Olav, Tønsberg
Helge	Gudheim	Fast	Menighet	St. Thomas, Valdres
Pablo	Barrera	Vara	NUK	
Bodil	Brøgger	Fast	NKKF	
Camilla	Cselenyi	Fast	Ansatte i OKB	

Luz

Bergersen

Observatør

Sacred Heart
Filipino
Chaplaincy

Sak 3 Valg av møteledelse møtesekretær tellekorps, protokollunderskrivere og redaksjonskomité.

Møteledelse: Arbeidsutvalget (heretter AU)

Sekretær: Gunhild Finseth-Ficarra

Tellekorps: Vidar Blomdal og Pablo Barrera

Protokollunderskrivere: Camilla Cselenyi og Trygve Stokkerud

Redaksjonskomité: Ingvild Sjø og Andreas Christiansen

Sak 4 Godkjenning av innkallelse

Godkjent.

Sak 5 Godkjenning av dagsorden

Godkjent. Ingen saker meldt til eventuelt. Sak 10 ble lagt til lørdagen.

Sak 6 Orientering fra generalvikaren

Generalvikaren representerte biskopen på dette PRO-møtet.

Generalvikaren orienterte om at Tromsø stift i dag (den 28. mars 2009) får en ny biskop, msgr. Berislav Grgic, som anbefales til Pastoralrådets (heretter PRO) forbønn.

St. Eystein presteseminar ble den 26. januar (minnedagen for St. Eystein) høytidelig innviet av biskopen. Fire kandidater har søkt om opptak til høsten. Generalvikaren håper at presteseminalet vil bli menighetene til glede, og at menighetene vil bli godt kjent med seminaristene når disse går ut i sine praksisperioder ute i menighetene.

P. Ragnar Leer Salvesen er innsatt som sogneadministrator på Hamar. Generalvikaren er i personlig dialog med Roma angående "Kanoza-saken", som kommer opp i Lagmannsretten primo mai måned.

Bispedømmet er til stadighet involvert i regjeringens diverse høringsinstanser. Det er et tidkrevende prosjekt stadig å måtte reagere på den jevne strømmen av høringer som regjeringen utsteder.

Sak 7 Orientering fra evangeliseringsteamet – ved p. Arnfinn Haram O. P.

I 2006 ble det satt i gang et nyevangeliseringsprosjekt i Oslo katolske bispedømme (heretter OKB). Gjennom evangeliseringsuken ønsker bispedømmet å styrke de troendes bevissthet om Kirkens misjonerende oppdrag – i menighetene og i den enkelte troendes liv. Forkynnelse, sjelesorg og forbønn står sentralt i evangeliseringsuken, som organiseres av den enkelte menighet, men som ledes av sr. Anne Bente Hadland O. P. og p. Arnfinn Haram O. P.

P. Arnfinn Haram orienterte om utviklingen av evangeliseringsprosjektet fra da det ble opprettet via PRO i 2006. Siden opprettelsen har 13-14 menigheter hatt besøk av gruppen som avholder evangeliseringsuker. Gruppen legger stor vekt på at det kreves gode forberedelser fra menigheten i forkant av et besøk. Formålet for enhver evangeliseringsuke er at den tilpasses lokale forhold. Det vises at det er et stort behov for grundig forkynnelse og undervisning i de katolske menighetene. Dette var også hypotesen da prosjektet så dagens lys; nemlig å oppgradere den generelle katekese – også for de voksne. Dersom de voksne ikke henger med, skjer det lite.

Kunnskap, innsikt og fordypning, i tillegg til sjelesorg og skriftemål settes på dagsorden. I løpet av evangeliseringsukene har man satt av tid til skriftemål, noe det er stort behov for, da enkelte kan vegre seg for å skrifte for sin egen sogneprest. Katolikker har også behov for en "personlig kristendom", ikke bare de "sakramentale samlebandene". Man skal med andre ord selv vokse i troen.

Prosjekttagerne har videre utført oppfølging og seminarer i forbindelse med reisene. Man har blant annet inkludert observatører fra Sverige. Gruppen opererer med mottoet "Gå ut og fortell!" Neste evangeliseringsrunde er under utarbeidelse og tiltenkt mottoet: "Ett er nødvendig". Herunder ligger den personlige sjelesorg; man skal først søke Guds rike og Hans rettferd, så skal man få alt det andre i tillegg. Neste evangeliseringsrunde vil handle om å fokusere på hverdagen, og å inkludere troen i hverdagslivet. Evangeliseringsgruppen skal hjelpe praktiserende katolikker til bedre å delta i menighetslivet og organisering av dette. De skal være i beredskap, som apostlene.

Menigheter som allerede har avholdt evangeliseringsuke er svært fornøyd med resultatet. Initiativtagerne hjalp dem i gang, og noen menigheter har allerede tegnet seg for ny evangeliseringsuke. De facto er det mulig å organisere gode ting på et lavt organisasjonsnivå. Noen menigheter har startet opp samtalegrupper etter at evangeliseringsteamet hjalp dem i gang. Dette er tenkt som påfyll for katolikker, samt opplæring for konvertitter. P. Arnfinn oppfordret til slutt menighetene om å melde seg hos sr. Anne Bente Hadland dersom man ønsker å arrangere evangeliseringsuke. "Uken" strekker seg over fire dager.

Sak 8 Innledninger om hovedtema *Ekteskap og familie* fulgt av plenumssamtale, saksbehandling og orientering om "Verdensfamiliemøtet i Mexico City" og "Nordisk familiekongress i Jönköping 2010".

Første innleder var Knut Alfsvåg, som er professor i systematisk teologi ved Misjonshøgskolen i Stavanger og har vært misjonær i Japan i mange år. Alfsvåg snakket om den kristne forståelse av ekteskapet i bibelsk og historisk perspektiv, og litt om hvilke konsekvenser dette bør få når den juridiske og kulturelle situasjon har utviklet seg i den retning vi nå ser. Alfsvågs innledning gjengitt:

Verden er skapt. Dette er et grunnleggende punkt, det er et viktig perspektiv å ta med seg inn i ekteskapsdebatten. Hva er alternativet til å tenke at verden er skapt? Det er å tenke at verden på en eller annen måte hviler i seg selv. Da er vi ute på en vanskelig vei. Hvis verden er skapt, er livet gitt, og har dermed en mening. Dette er en ideologi som er svært naturlig. Ingen av oss er vår egen årsak, vi har ikke skapt oss selv, men funnet oss selv i denne verden en dag. Vi tenker at livet er gitt oss som en gave, og at vi har en oppgave, ikke at vi er råstoff for en selvhevdelse. Det er dette all sivilisasjon bygger på, fordi vår verden har lover som verner om livet, menneskene og deres integritet. Vår

moralnorm er mer enn 2000 år gammel. Vi finner dessuten dette nedfelt i FNs menneskerettighetserklæring, hvor man tar utgangspunkt i at barnet har en mor og en far.

Forholdet mellom mor, far og barn er det mest grunnleggende og reflekterer Skaperens vilje. Felles for oss alle er at vi har en mor og en far, dette er den mest grunnleggende faktor ved det liv vi alle er blitt gitt. Det å legge til rette for denne trekanten, er den mest grunnleggende av alle livets utfordringer. Dette perspektiv er veldig tydelig ivaretatt. Ekteskapet er i Bibelen innstiftet før syndefallet. Så grunnleggende er ekteskapet. Et livslangt forhold mellom mann og kvinne med gjensidig forpliktelse til å ta seg av hverandre livet ut. Det at Bibelen tar vel vare på dette grunnleggende punkt hersker det ingen tvil om. Det er også vel ivaretatt i vår sivilisasjon og utvikling. Ektepartene avgir løfter ved ekteskapsinngåelse, og det skal være vitner tilstede. Ekteskapet har både teologiske og juridiske momenter, det siste grunnet løftene. Det juridiske er ofte årsaken til at skoen trykker.

Bibelen ivaretar også ekteskapets særstilling ved at alvor og advarselen i ekteskapsbrudd er tydelig. Man skal holde seg til sin hustru. Vi kjenner også til fra det gamle testamente at utroskap er en metafor for Israels avgudsdyrkelse.

Utfordringer i samfunnet er for eksempel den individuelle frihet, som bunner i at man ikke kan tenke seg verden som skapt. Man vektlegger heller en fornuftsbegrunnet tro på fremskrittet. Vi må selv bestemme hvordan vi vil ha det. Herunder tenker vi ikke lenger at verden er skapt, ei heller at livet er gitt; men at mennesket skal underlegge seg livet i kraft av sin fornuft. De negative konsekvenser er at mennesket blir for individfokuset. Det dreier seg om meg og mitt. Vi har begynt å få øynene opp for de negative konsekvenser – miljø og klimaproblemer. Herunder kan man ikke se på verden som bare et råstoff, vi må faktisk bruke verden som den er og som den er ment.

Den livsbenektende situasjon vi befinner oss i, gir grobunn for umoralsk seksuell adferd. Denne norm er dog allmenn og akseptert i Vesten i dag, og prioriteres fremfor mor-far-barn, samt fremfor alt mulig annet. Juridiske konsekvenser av dette: homofili var forbudt inntil 1972, abortloven kom så, revidert ekteskapslov ble iverksatt i 1991. Partnerskapsloven trådte i kraft i 1993. Men; bigami er fremdeles ulovlig!

Ekteskapsloven av den 1.1. 2009; vi har nå fått en ny definisjon på ekteskapet, hvori to personer av samme kjønn kan inngå ekteskap. Loven har innført begrepet "medmor". Det å *innføre* en mor er ganske dramatisk. Man kan med loven i hånd produsere barn som ikke har et forhold til far. Denne lov er irrasjonell fordi den forneker foreldrerelasjonen som identitetsskapende fordi den ser bort fra at far og mor er med på å skape vår identitet. Loven forneker dessuten tanken på at livet er gitt.

Hvordan vurdere loven? Den tvinger jo ingen til å synde. Det er ikke forbudt for en mann og kvinne å inngå ekteskap. Slik sett er den parallell med abortloven, som ikke tvinger en kvinne til å bære frem fosteret. Det som gjør ekteskapsloven til en kirkelig utfordring er at prester kan foreta vielser i henhold til loven, og det gjør spørsmålene mer akutte enn de hadde blitt om staten i sin alminnelighet hadde vedtatt noe ikke-kristelig.

Vi står alle i samme båt, katolikker som protestanter. Samtidig har vi langt på vei en felles tenkning om ekteskapet. Her har vi et utgangspunkt for å tenke sammen og forsøke å få til veien videre sammen.

Alfsvågs innledning høstet stor entusiasme hos PRO, og spesielt interessant var det å oppdage faktumet av hvordan ekteskaper forankret i Bibelen. Et interessant spørsmål er hvorfor ingen har klaget på loven med henvisning til FNs definisjon av ekteskapet i menneskerettskonvensjonen. En årsak kan nok være at det ikke er mange nok nasjoner som har innført (kun fem land) denne ekteskapsloven. Det pastorale råd til biskopen er å snakke tydelig om ekteskapsloven, og virkelig å sette den på agendaen.

Etter Alfsvågs innlegg stod Jan Harsem fra *Nordisk nettverk for ekteskapet* for tur. Harsem gav PRO et innblikk i hva som skjer med forsøket på reversering av ekteskapsloven i lys av høstens valg. *Nordisk nettverk for ekteskapet* har påpekt aktuelle problemstillinger og sendt informasjon om høringer, møter, etc. til de ulike trossamfunn som er medlemmer i Norges Kristne Råd, samt til Islamsk Råd.

Harsems innlegg gjengitt in breve:

En vigslar i et trossamfunn kan komme på den idé at hun / han er en Guds gave til menneskeheten og vie homofile par. Hvordan vil trossamfunnene forholde seg til det? Samfunnet er dynamisk; det som er gitt i dag, behøver ikke å være gitt i morgen. Det vil alltid være mulig å påvirke samfunnsutviklingen. Det vil nok trenge seg frem en obligatorisk borgerlig vigsel også i Norge. Den nye ekteskapslovgivningen er svakt organisert og lite koordinert. Der hersker en generell mangel på kunnskap om utviklingen.

De grunnleggende prinsipper er selvsagt at ekteskapet gjelder en mann og en kvinne. Rammebetingelser: Det var Stortinget som skulle behandle lovforslaget basert på et par linjer i Soria Moria-erklæringen. Det var Stortinget som satte rammebetingelsene. Resultatet er en manipulerende språkbruk – borgerne ble kun svakt informert om forslaget til lovendringen som skulle opp til votering i folkeforsamlingen. Når loven er blitt omtalt, er den blitt fremstilt som en avskaffelse av diskriminering av homofile. Egentlig snakker vi om en stor lovpakke. Man lager en kjempereform og gir den et navn som assosieres med noe som den egentlig ikke er. Hele den juridiske tankegang tror man ingen har full oversikt over, samt hvordan denne loven vil slå ut med tanke på arv og rettigheter, og alle juridiske formaliteter. Det er innlysende at forholdet mor, far og barn også trer inn i andre juridiske instanser, hvordan skal det så gå med "den nye familien"?

Folk villedes til å tro at det handler om diskriminering av homofile. I de siste par uker er det blitt brakt opp i media at Kirken snakker for mye om homofili. Dette er en reaksjon som ikke fanger opp det unike med den agenda som her behandles. Vi kunne like godt si at folk må slutte å lyve. Ad handlingsplanene som er kommet, disse bygger på at man skal ivareta homofiles interesser. *Nordisk nettverk for ekteskapet* vil prøve å begrunne at felles ekteskapslov også skiller seg ut i et demokratiperspektiv, samt i måten vi kritiserer på og forstår reformene. Agendaen videre består av veldig mange saker. Man skal ikke gi opp og tenke at nå er det nok, nå er det blitt for meget. Det å være et demokrati forplikter til engasjement, og man kan så fordele oppgavene. I dag er det nøyaktig ett år siden farskapsutvalget ble utnevnt. Det er ikke blitt skrevet noe om dette utvalget. Farskapsutvalget leverte for noen uker siden sin rapport. Utvalget har utredet om det biologiske prinsipp er optimalt - om far kan være far og om mor kan være mor. Spørsmålene som er berørt av utvalget bekrefter bare kritikken av manglende informasjon om utredningen av felles ekteskapslov.

Det er urimelig at farskap skal fastsettes ved at den mann kvinnen er gift med under fødselen er barnets far, likeså den kvinnen som kvinnen skulle være gift med. Den nye barneloven definerer per i dag: *et barn kan ikke ha både en far og en medmor*. Man har dermed laget en parallellitet til selve loven. Man opererer videre med tre "kategorier";

- biologiske foreldre
- sosiale eller psykologiske foreldre
- juridiske foreldre

I prinsippet kan barn ha flere enn to sosiale foreldre. I fremtiden vil dette føre til at barn kan ha flere sosiale opphav, og dermed ha flere enn to foreldre. Jussen sier at barna ikke var diskriminert før ekteskapsloven. Barna som ble hevdet å være diskriminert var ikke diskriminert. Dette står svart på hvitt i proposisjonsteksten. "Retten" til å miste far har kun barn av lesbiske. Konklusjon: Vi er med andre ord inne på et biologisk område. De ekteskapelige lovendringer forankrer biologiske retninger inn i tankegangen hvori kjønn ikke er noe fast, men noe som hele tiden kan defineres på nytt.

Spørsmål / tilbakemeldinger in plenum:

- kommer Harsems synspunkter tydelig nok ut i media?

Svar: Han har sendt mange innlegg til mediene, men har problemer med å få innleggene på trykk. Men det finnes blogger.

- Spennende innlegg. Vi føres frem til et totalitært regime hvor barna skal oppdras av tilfeldige foreldre. Tilbakemelding: Ethvert regime kan utfordres av grupper i samfunnet. Familien kan være arena for alternativ forståelse.

- Familien angripes fordi den er et sted hvor troen ivaretas. Klarer man å ødelegge familien, ødelegger man troen. Dette argument brukes helt bevisst av antikristne miljøer.

- Haaland Matlarys siste kronikker omfatter idealisme på verdiområder. Norge har den mest radikale loven i verden. Barn er nå på lik linje med Sør-Afrikas apartheid og USAs afrikanske slaveri.

- Kan dette virkelig ha gått gjennom Stortinget til tross for Harsems arbeid? Hva sier stortingsrepresentantene når Harsem fremlegger vårt perspektiv? Svar: De spiller på homofili, at denne gruppen har lidd så meget. Det handler også om politisk press og hva man utsettes for. Man tror at loven presenteres som en homofililov. Markedet og teknologien er i dag samfunnets drivkrefter.

- Fruktbarhetsklinikker og bioteknologien setter i dag dagsorden. I dag kan man bestille et barn. Dette var hva Hitler ønsket. I dag har vi teknologien til å få det til.

- Hvilket parti kan påvirke denne loven i forbindelse med neste stortingsvalg? Svar: Harsem har sendt brev til alle partiene. Informasjon som er blitt sendt til partiene vil bli offentliggjort.

- Meget til informasjon, skremmende nytt. Dette må ut til menighetene og presteskaper. De kan så danne en opinion om dette. Den vanlige katolikk i Norge vet lite om konsekvensene av denne loven.

- Kan Harsem skrive en artikkel om det han har sagt i dag som kan legges ut i Broen og på www.katolsk.no? Svar: Det vil bli gjort, hensikten er ikke å skape forskrekkelse, men å skape handling.

Saksbehandling:

AU presenterte følgende forslag, fremmet av p. Arnfinn Haram, som PRO-møtet ved avstemning vedtok enstemmig:

PRO ber biskopen gå inn for obligatorisk borgerlig vigsel med / før påfølgende kirkelig vigsel.

AU presenterte i denne saken følgende forslag som PRO-møtet gav sin tilslutning til:

PRO ber biskopen ta ekteskapslovens konsekvenser opp i sin fulle bredde i Den nordiske bispekonferanse, særlig det som angår barns tap av rettigheter (til blant annet foreldre).

PRO vil oppmuntre OKB til en økt målrettet familiepastoral satsning med følgende praktiske forslag:

- Den katolske kirke øker det økumeniske samarbeidet om temaet ekteskap og familie, ved å oppmuntre til, og delta i felles samhandlingsgrupper sentralt og lokalt, og i felles bønnegrupper.
- Et utvalg på inntil fem personer med representanter fra PRO, geistligheten, Familiesenteret og eventuelt NUK og NKKF, utarbeider utkast til en pastoralplan for ekteskap og familie innen

ett år (PROs vårmøte 2010), og ser på muligheten for å stifte en katolsk familieorganisasjon i Norge.

- Familiene gjøres til en målgruppe for OKBs katekese- og nyevangeliseringsprogrammer.
- Det opprettes regionale familiekontorer i de menighetene som har anledning til det.
- Kartlegging av familiers og personer særskilte behov, samt støttetiltak igangsettes av Familiesenteret i samarbeid med menighetene og de lokale familiekontorene, for eksempel opprettelse av familiegrupper som ber og utveksler felles erfaringer, besteforeldre som ressursgrupper, avlastingstiltak for aleneforeldre, rådgivings- og sjelesorgstilbud for par med relasjonsproblemer, skilte, etterlatte, og så videre.

AU presenterte følgende forslag til å legge frem for biskopen, som PRO-møtet ikke tok noe standpunkt til:

Familiesenterets stab styrkes med en prest i minst 50 % stilling og eventuelt en ansatt, i tillegg til frivillige medarbeidere.

Orientering v/ Maria Fongen om Verdensfamiliemøtet i Mexico City og Nordisk familiekongress i Jönköping:

Maria deltok selv på møtet i Mexico City. Fra 98 nasjoner kom delegater til Mexico City for å være med på Verdensfamiliedagene, et arrangement pave Johannes Paul II var initiativtager til, og som har gått av stabelen hvert tredje år siden 1986. OKBs Familiesenter deltok for første gang.

Arrangementet var delt i to: En tre dagers teologisk konferanse, der utallige sider ved familiens indre liv og vekstvilkår ble belyst, og en to dagers feiring av familien, der rosenkransmeditasjon og høymesse foran Guadalupebasilikaen, med pavens legat, kardinal Tarcisio Bertone, utgjorde høydepunktene.

Temaet som pave Benedikt XVI hadde valgt for Verdensfamiliedagene er ett han i den senere tid har definert som stadig mer akutt. Ved en rekke anledninger i fjor har paven påpekt at vi befinner oss i en nødssituasjon når det gjelder overleveringen av menneskelige og kristne verdier – ja, av selve frelsesbudskapet – til nye generasjoner.

Vårt samfunn og vår kultur er gjennomtrengt av en relativisme og en aggressivitet som gjør at verdiene og håpet som gir livet mening synes å svekkes. Foreldre og lærere fristes til å avstå fra sin plikt til å gi videre disse verdiene, og synes til og med ikke å forstå klart sin rolle og oppgave som formidlere av disse verdiene. Slik ender barn og ungdom opp med å føle seg alene med de store spørsmål som reiser seg i dem. Mange av innleggene la derfor mye arbeid i å bekrefte hva familien er og hvilke oppgaver og ansvar Gud har overgitt den: familien er et gode for den enkelte og for samfunnet – en gave fra Gud selv. Familien er menneskehetens arv, troens skole, læringsarena for menneskelige og sivile verdier, krybben der menneskelivet fødes og tas sjenerøst imot. Familien står i hjertet av Kirkens evangeliseringsoppgave, for det er i hjemmet vårt trosliv først uttrykkes og næres. Fra Kirkens side trenger familien å styrkes i sitt indre, evangeliseres systematisk, slik at den blir det sted der Guds opprinnelige kjærlighetsplan oppfylles og der mann og kvinne erfarer den kjærlighet som leder til den evige og uendelige kjærlighet.

Et meget interessant tema dukket ved flere anledninger opp: det arbeides i flere katolske fora for å utvikle en familievennlig politikk, der familien anerkjennes som rettssubjekt i sosiale, juridiske og økonomiske anliggender. Dette bør vi følge nøye med på, for det åpner for at forsørgerbyrde og -evne tas med i betraktningen når familier skattlegges, når retten til permisjoner fastsettes og når

arbeidslivsordninger utformes. Man etterlyste arbeidslivsordninger som tillater familiene å prioritere sine familieforpliktelser, istedenfor at det er som i dag, at familiene må tilpasse sine forpliktelser etter arbeidslivets krav. Her må myndighetene avkreves handling og anerkjennelse av familiens vitale betydning for et velfungerende samfunn.

Videre etterlyste man en mer familievennlig mediepolitikk, det vil si at familieforeninger stiller tydelige krav til politikere og medier om at innhold og journalistikk ikke må stikke kjepper i hjulene for foreldrenes oppdragerrolle. Her må det tyngde til bak kravene, og da må foreldre og foreldreorganisasjoner våge å si fra, kreve at deres suverenitet respekteres også i det offentlige rom.

Kardinal Antonelli konkluderte med å be om at vi konsentrerer vår oppmerksomhet på familien som eget subjekt både i Kirkens evangelisering og i samfunnet, og oppmuntret oss til bønn og aktiv bibellesning i hjemmene, deltagelse som familie i søndagsmessen og i karitativt arbeid. Han oppfordret alle bispedømmer til et intensivt og vigorøst familiepastoralt arbeid. Vi trenger en politikk som er for familien, som er i dialog med familieorganisasjonene og som viser det i lovgivningen og i regjeringsprogrammer. Søndag den 18. januar fikk delegatene overført på storskjerm to budskap fra pave Benedikt XVI, der han helt spesielt understreket viktigheten av fellesbønn i familiene og kunngjorde at neste Verdensmøte for familiene blir i Milano våren 2012. Dette er et nært reisemål, og Maria ba deltagerne begynne å reklamere for arrangementet i sine menigheter.

Nordisk familiekongress i Jönköping 2010

Det blir nordisk familiekongress i Jönköping 13.-16. mai 2010, med foredrag, messer og familieaktiviteter i byens vakre parker. Familier fra alle de nordiske land oppfordres til å melde seg på. Nærmere informasjon kommer i løpet av våren. Også dette arrangementet er det fint om mange melder seg til. Familiesenteret vil se på muligheten for å koordinere reisen dit.

Sak 9 Presentasjon av pastoralplan for barne- og ungdomsarbeidet

Ståle Wilhelmsen fra Norges Unge Katolikker (heretter NUK) orienterte om arbeidet med pastoralplanen. Den er nå ferdig og godkjent av biskopen. Høringsrunden som ble utført høsten 2008 resulterte i meget god respons og positive tilbakemeldinger fra menighetene.

Planen skal nå sendes ut til alle menigheter sammen med en ressursperm, som skal være en hjelp for menighetene kan utarbeide sitt eget opplegg. Det vil dessuten ligge ved et tilbakemeldingsskjema. Her skal menighetene kartlegge hva som gjøres i dag, hva som er målsetningene for neste år, samt ansvarshavende. Skjemaet må returneres NUK innen den 1. juni 2009.

Ståle delte PRO inn i grupper for å diskutere gjennomføring av pastoralplanen. In plenum ble gruppenes synspunkter så diskutert, her gjengitt;

- Synes planen er veldig informativ og veiledende.
- Veldig bra med tilbakemeldingsskjema som sikrer kartlegging av menighetenes tiltak. Håper man kan utveksle ideer menighet til menighet.
- Ønsker planen elektronisk så vel som per post. Det er viktig at planen offentliggjøres i menighetene slik at foreldre blir informert. Den bør også ligge lett tilgjengelig på www.katolsk.no.
- Man bør foreta oppringninger til alle menigheter etter utsendelse for å sikre at planen er mottatt og forhøre seg om spørsmål foreligger.

- Man må huske på barnas fritid. Mange foreldre tilbringer all sin fritid sammen med barna. Man kan dermed komme litt i klemme ad oppfølging av planen. Det er utrolig mye som skal gjennomføres i menighetene, pastoralplanen kan være vanskelig å gjennomføre i små menigheter som kun har én prest.

- Ikke la det bli for mye byråkrati i stedet for å arbeid med det som teller – nemlig innholdet.

Ståle informerte om ungdomsprestens ansvar for å lede en arbeidsgruppe som skal guide menighetene både før og etter innsendelsesfristen i juni måned.

Ståle konkluderte med å informere om alle de gode tipsene som planen inneholder for gjennomføring, også personalmessig.

Sak 10 Orientering om bispedømmets regnskap og solidarisk fordeling av kommunalt tilskudd.

Presentasjon ved bispedømmets økonom Thuan Cong Pham:

Regnskap 2008 og budsjett 2009

Det ble i 2008 foretatt en grundig gjennomgang av poster i budsjettet. Tidligere har man plassert postene mer vilkårlig i budsjettet. Men nå er det blitt laget et intuitivt system der postene skal være innlysende. Oppsettet er inndelt etter avdelinger og underavdelinger tilsvarende strukturen i OKB. Man har fordelt posten "andre inntekter og gaver" i separate poster, presisert under "gaver", "kollektar", "andre inntekter" og "tilskudd til prestestudentene". Dette fordi man på en bedre måte ønsker å vise hvor meget vi får inn i gaver og kollektar. Videre har man plassert posten "Akersveiens administrasjon" i de bygninger det gjelder. Hver bygning er blitt en egen underavdeling: "pastoralt arbeide", "nasjonalsjelesorg", og "prester".

Regnskap 2008

Årsresultat: minus kr. 9 624 074,- budsjettert årsresultat: minus kr. 1 774 600,-.

Det store bildet – inntekter:

Fra Bonifatiuswerk: kr. 939 869, 85

Menighetsbidrag: kr. 3 402 942,- (svært høyt)

Tilskudd prestestudenter: kr 388 801,-

Det store bildet – kostnader:

Administrasjonen i OKB: kr. 1 610 730,- i ugifter til advokathonorar i "Kanoza-saken".

Andre tilskudd: kr. 1 000 000,- til å ferdigstille menighetshus i Larvik.

Renteutgifter: kr. 1 356 285,- i renter på lånet OKB tok opp for å bygge presteseminar.

Byggeprosjekter.: kr. 8 102 898,- i kostnader for seminaret.

(Dersom advokathonorarer samt renteutgifter for seminaret hadde vært trukket fra, ville vi gått i pluss.

Angående advokathonorar vil bispedømmet be om at motparten erstatter OKBs utlegg, men dette er ikke sikkert at vil skje.)

Budsjett 2009

Budsjettert årsresultat: Minus kr. 6 000 000,-

Budsjettert driftsresultat: ca kr. 0,-

Der er tre ekstra poster i budsjettet som gir stort underskudd, nemlig:

Advokathonorar pålydende kr. 1, 8 millioner

Låneutgifter kr. 1,5 millioner

Byggekostnader kr. 4, 5 millioner.

Byggekostnadene relateres i hovedsak til Førde, Sandefjord (hvor vi har kjøpt Metodistkirken), samt oppgradering i Akersveien 5.

Inntekter:

Statstilskudd

Der er 58000 registrerte katolikker for 2009. Omtrent 5000 av disse er ugyldige grunnet dobbeltføring av andre trossamfunn, eller på grunn av død. Vi mottar kr. 357,- per medlem.

Totalt regner vi med å motta kr. 18,9 millioner mot budsjettert post à kr. 17 millioner.

Menighetsskatt

Ca 20 % av menighetenes kommunetilskudd.

Ekstra høye inntekter i 2008 og 2009 på grunn av at Oslo kommune bruker mye på Den norske kirke.

Skattesatsene har stått på stedet hvil siden 2005, og må økes. Hvis det regnes med en momsøkning på 5 % i året, vil våre inntekter øke med kr. 1 million i året.

Alt i alt regnes det med inntekter à kr. 3,5 millioner mot kr. 2,8 millioner budsjettert.

Kostnader, de største postene:

Personalkostnader: 50,5 årsverk inkludert prestene

Drift av bygninger og kontorer: kr. 4,8 millioner

Tilskudd andre, det vil si NUK, menigheter, osv.

Ekstra lønnskostnader: administrasjonen i OKB: kr. 1,5 millioner.

Alt i alt regnes det med å få kostnader på kr. 25,1 millioner mot kr. 23,5 millioner budsjettert.

Grunnen til at noe ser veldig høyt ut, for eks. nasjonalsjelesorgen, er at disse poster er blitt samlet under egen avdeling (jf. de tre underavdelingene).

Budsjettert resultat:

Opprinnelig budsjettert i null

Med det endrede inntekts- og kostnadsbildet estimeres driftsresultatet til kr. 1.6 millioner.

Låneutgifter og byggekostnader vil gi et årsresultat på minus kr. 4,3 millioner kroner.

Balanse:

Bispedømmets økonomi er i sterk ubalanse, grunnet så mange historiske dokumenter om eierandeler i diverse fond. Man regner med å være i balanse igjen i år 2010. Man må grave dypt i arkivet for å finne historikken. Frem til man finner beviser, forblir det ubalanse.

Egenkapital kr. 23 060 978,-

Langsiktig gjeld: 32 169 185,-

I realiteten er bildet verre enn det som vises her, grunnet mange historiske feil i bispedømmets økonomi. Bispedømmets økonomiavdeling har en mye opprydningsarbeid å gjøre.

Solidarisk fordeling av kommunaltilskudd

Siden 2005 har menighetene gitt sitt bidrag til bispedømmet ved å betale 10% av mottatt tilskudd fra kommunene pluss kr. 46,- per hode over 1000 medlemmer. Noen av menighetene kommer godt ut av denne ordningen, dette skyldes at de har kommuner som gir mye penger per medlem i tilskudd. Samtidig varierer tilskuddene fra år til år. Ser vi på tallene fra 2005 til og med 2008, mottar den menighet som får mest tilskudd tre ganger så mye per medlem i forhold til den andre menighet som mottar minst. I tillegg til en endring i fordeling av kommunaltilskudd innebærer forslaget i dette høringsnotatet en endring i avlønning av prester. Forslaget går ut på å overføre arbeidsgiveransvar og lønningsgiveransvar fra menighet til bispedømmet. Menighetene vil totalt sett komme bedre ut av den nye ordningen enn tidligere. I breve ønsker vi å samle alt kommunaltilskudd i en pott og fordele den slik at alle menigheter får like mye penger per medlem. Per i dag er menighetene selv sine egne arbeidsgivere med sogneprest som "daglig leder".

Dette forslaget legges frem for PRO fordi PRO historisk sett har vært det høyeste økonomiske rådgivende organ. Dette er ikke lenger tilfelle, men PRO kan komme med en ytring i saken. Det er biskopen som tar den endelige avgjørelse om tiltaket skal iverksettes.

Forslag til ny ordning:

- Bispedømmet lønner alle prester fra kommunaltilskuddene.
- Deler av pengene går til et Menighetsfond.
- Bispedømmet gir fra seg menighetsskatten.

Ovennevnte forslag baseres på tre hovedgrunner:

- Jevnere fordeling av kommunaltilskudd uavhengig av kommune / menighet.
- Avlønningen av prester vil skje sentralt.
- Oppbygning av byggefond for menigheter.

Når det gjelder sentral avlønning av prester vil dette føre til en mer rettferdig avlønning. Det vil bli mindre arbeid for menighetene, særlig de som ikke har menighetssekretær, men hvor kun sognepresten er den eneste ansatte. Endelig vil det fulle og hele arbeidsgiveransvaret bli hos OKB.

Tall i praksis:

Totalsum kommunaltilskudd kr. 13 millioner. Av dette går

- kr. 5,6 millioner til prestelønninger
- kr. 5,2 millioner til menighetene kontant
- kr 2,2 millioner til Menighetsfondet

Jevnere fordeling:

Menigheten som mottok minst tilskudd i 2007 (etter menighetsskatt) var Hønefoss. De mottok kr. 108,- per medlem. Stavanger menighet mottok høyest tilskudd med kr. 547,- per medlem.

Menighetsfond:

Tanken bak Menighetsfondet er at penger fra kommunaltilskudd skal kanaliseres til trengende menigheter. Det er tenkt at fondet i utgangspunktet skal gå til å støtte oppussingsarbeid, byggearbeid, eller lignende som ikke kommer under driftsbudsjettet. Menigheter som rammes uforholdsmessig hardt av den nye foreslåtte ordningen kan søke om å få dekket driftsutgifter fra fondet i en overgangsperiode. Midler fra fondet skal kun gå til menigheter og ikke til bispedømmet. Man har stor forståelse for de menigheter som "taper" sitt tilskudd til andre menigheter, men i det lange løp vil langtidskostnadene til byggeprosjekter på denne måten bli halvert.

PRO fant ikke å kunne gi direkte tilbakemelding angående dette forslaget. Det ble påpekt at den foreslåtte fordeling i hovedsak er et anliggende sogneprester og finansråd i menighetene må ta stilling

til. Thuan Cong Pham inviterte hver enkelt representant til å gi ham tilbakemelding så raskt som mulig. Konkrete tilbakemeldinger kan sendes til Thuan Cong Pham.

Sak 11 Andre saker meldt til PRO – 1) Økte midler til Kirken 2) Gjennomføring av medarbeiderhelg 3) Katolsk avis

1) Økte midler til Kirken

Oppdatering på gruppens arbeid ved Einar Nelson.

Svært mange nye polakker er blitt registrert.

Seminarets Venner er blitt etablert. Man ønsker med dette å skape nærhet til menighetene. Seminaristene gjør også sitt, og skal ha seminaristbidrag i Broen, samt utplasseres i menighetene. Gruppen har laget en folder med informasjon, den er sendt ut til menighetene, og til alle sogneprestene. Minstebidrag er kr. 100,- per måned. Dagens seminar har behov for kr. 1,2 millioner i driftskostnader. Denne sum vil øke i fremtiden som resultat av at flere studenter kommer til.

Betalingsautomater:

Thuan Cong Pham og Stig Arne Nilsen har vært i Sverige og sett på automatene. De er begeistret, og skal prøve dem ut i St. Olav domkirke.

2) Gjennomføring av medarbeiderhelg

Saken ble ikke tatt opp.

3) Katolsk avis

Saken ble ikke tatt opp.

Sak 12 Eventuelt

Intet ble meldt inn.

Sak 13 Allmenn debatt om PROs virksomhet: nye statutter for PRO, valgsituasjon og valginstrukser. Orientering fra NUK. Evaluering av møtet. Sluttord.

Allmenn debatt

Selv om dette er det siste møtet i vår valgperiode, sitter dagens representanter frem til høstens PRO-møte i slutten av oktober. Det betyr at vi hele denne tiden må belage oss på å arbeide effektivt med å slutføre sakene på Arbeidsprogrammet. AU oppmuntret alle PRO-representantene til å sette inn et ekstra gir for å få til dette. Vi har ½ år igjen på å gjennomføre arbeidsprogrammet. Maria Fongen oppsummerte arbeidsprogrammet; det er fortsatt en god del igjen å gjøre.

Nye statutter for PRO

AU har oversendt sine foreløpige utkast til nye statutter til p. Fredrik Hansen. AU tilråder biskopen at et lite utvalg arbeider med statuttene frem til neste PRO-møte. En representant fra PRO og en fra geistligheten bør være medlemmer av dette utvalget.

Ett prinsipp ønsket AU PROs synspunkt på:

Bør PRO fortsette å være et hovedsakelig valgt organ, eller et organ av medlemmer utgått fra menighetsrådene og supplert av utpekte representanter fra de forskjellige instanser i bispedømmet? (Det er vanskelig å la PRO-representantene utgå fra menighetsrådene dersom MR-valgene skjer litt tilfeldig hvert år.)

Tilbakemeldinger:

Av tilbakemeldinger rundt PRO-representantens representativitet var det mange som mente at PRO-representantene burde være forankret i MR, noe som ville være meget mere representativt samtidig som det sikrer bedre samarbeid i MR. En idé kunne være at MR-lederen også er PRO-representant. Noen syntes det kan bli for mye for et MR-medlem i tillegg å skulle være PRO-representant, og ønsket at PRO-representanten ikke skal ha stemmerett på grunn av dobbeltverv, da man er både medlem av MR og av PRO. Det ville dessuten være hensiktsmessig at det velges en PRO-representant samtidig med MR-valg, fordi det generelt sett er vanskelig å få en PRO-representant til å verve seg uavhengig av MR-valg.

PRO foretok en uformell meningsmåling ved håndsopprekning:

- a) Ønsker man at PRO-representanten sitter fast i MR, og velges parallelt med MR – ved direkte valg?
- b) Ønsker man at PRO-representanten velges indirekte blant det nyvalgte MR?
- c) Ønsker man en fleksibel ordning?

Det siste alternativet fikk stort flertall. (Her er ikke avstemningsresultatene blitt notert.)

Et enstemmig PRO vedtok ved avstemning at følgende råd legges frem for biskopen:

Det nedsettes et lite utvalg (3-4 personer) som ferdigstiller forslaget til nye statutter, sender disse ut på høring i bispedømmet og presenterer det endelige forslaget på PROs høstmøte 2009. Statuttene skal ikke bare være et formelt regelverk, men ledsages av en motiverende innledning som understreker PROs pastorale virkeområder og bevisstgjør medlemmene om ansvaret som følger med å sitte i biskopens legmannsråd.

Informasjon:

AU informerte om at man vurderer å fjerne de to gruppene *ansatte i menighetene* og *ansatte i OKB*. Pastoralrådet skal fungere som legfolkets rådgivende organ ovenfor biskopen, og disse to gruppene kommer antagelig noe på siden av denne intensjonen. Representanten for de OKB-ansatte meddelte at det er veldig nyttig for OKB-ansatte å få innsikt i det som skjer og vedtas på PRO-møtene, og ytret ønske om at de OKB-ansatte bør fortsette å ha representant til stede på PRO-møtene, men da kun som observatører uten stemmerett.

Valgsituasjon

Fordi det i fjor ble utskrevet nyvalg av menighetsrådene (heretter MR), er PRO- og MR-valgene kommet i utakt med hverandre.

Det foreligger to forslag fra p. Fredrik Hansen:

- 1) Biskopen skriver ut nyvalg for alle menigheter i år igjen.
- 2) De menighetene som ikke avholdt valg i fjor gjennomfører valg i år gjeldende for kun ett år, det avholdes MR-valg i alle menigheter i 2010 og dagens PRO besitte i ett år til.

Løsningen frem mot ny ordning trer i kraft:

AU har diskutert situasjonen på det siste AU-møtet, og foreslår at OKB går inn for alternativ 2.

PRO kunne bekrefte forvirringen rundt MR-valgene. Noen menigheter har allerede hatt valg to år på rad, og synes AUs forslag er godt. Hvis ikke de faste PRO-representantene kan stille på de neste møtene, kan de sende vararepresentantene. Med tanke på dem som ikke har vararepresentanter, og som kanskje allerede har sittet mange perioder i PRO, lar det seg gjøre å foreta suppleringsvalg i menigheten. PRO fikk kartlagt valgsituasjonen i menighetene ved en håndsopprekning:

8 menigheter avholdt MR-valg i 2008, i henhold til biskopens pålegg.
12 menigheter avholdt MR-valg i 2007.
1 menighet har allerede avholdt MR-valg i 2009.

Alle de tilstedeværende PRO-representantene sa seg villige til å sitte i ett år til (med unntak av Trygve Stokkerud fra Sta. Teresia menighet i Hønefoss som gjerne ønsker avløsning etter å ha sittet flere

sammenhengende perioder i PRO - og AU vil følge opp dette i forhold til hans menighet, slik at en ny representant trer inn i denne plassen) evt. foreta suppleringsvalg for å få PRO i takt med MR-valgene. AU tar PROs konklusjon med tilbake til biskopen.

Vi vil etter hvert få behov for å nedsette en valgkomité. Her følger vi statuttens § 17, som sier: "AU utnevner i god tid før hver periodens første PRO-møte en valgkomité på tre personer blant de sittende pastoralrådsmedlemmer. Valgkomitéens oppgave er å kartlegge egnede kandidater til AU (inkludert leder og nestleder) blant det nye pastoralrådets medlemmer. Valgkomitéens medlemmer er ikke valgbare til AU". Det er en fordel at valgkomitéen er representert på PROs høstmøte.

PRO vil sterkt tilråde biskopen følgende:

Å la valgene til menighetsråd og PRO på nytt avholdes innenfor samme år. Nå er situasjonen uoversiktlig, og det vil bli kaotisk med ulike antall PRO-representanter som skiftes ut fortløpende etter hvert som menighetene avholder valg. PRO foreslår derfor at de menigheter som hadde valg for to år siden lar sine MR sitte ett år til, evt. velger nytt MR for bare ett år, og at **biskopen skriver ut nye valg i alle menigheter i 2010**. Dette PRO-representantskapet sitter ett år til.

Orientering fra NUK

Før evalueringen av møtet gav NUK en oppdatering på hva som er skjedd i organisasjonen siden forrige PRO-møte:

- NUK jobber opp mot menigheter; NUK Sentralt besøker menighetene for å tilrettelegge aktiviteter i menigheten.
- NUK samarbeider med Kateketisk Senter om et søndagsskoleopplegg for barn.
- Jobber med planlegging av Verdensungdomsdagene i Madrid i 2011.
- Bladene som utgis samt årsrapporten og årets sommerleirer.

Oppfordring fra NUKs arbeidsutvalg: Det er stort behov for voksne kokker som behersker storhusholdning på leirer. Interesserte bes melde seg til arbeidsutvalget.

Evaluering av møtet

Evalueringsmessig var både PRO og AU svært fornøyde, og mente at dette hadde vært et meget interessant møte med informative innledere. Det rådet en meget hyggelig stemning preget av god vilje og enighet.

Sluttord

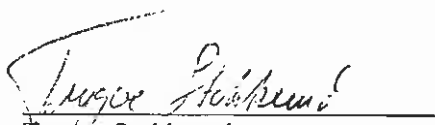
Generalvikaren avsluttet PRO-møtet med å si at vi skal være trofaste og at vi skal våge å stå for det katolske. Ved dåpen salves vi til prest, profet og konge. Vi må ta tak i det profetiske: For å leve katolsk, blir vår oppgave i Norge profetisk. Noe er på gang som går en annen vei enn vi ønsker. Vi må være et spørsmålsteget. Som katolikker er vi her for å hjelpe med å gjøre Norge mer kristent. Det Kristus har gitt oss, er til beste for menneskene. Når vi setter oss inn i den kristne lære, så ser vi at den er best for mennesket og for personen. I vårt samfunn i dag snakkes det ikke om personen, men personbegrepet har en sammenheng med Guds personer. Mennesket skal nå en evig forening med Gud, men norske samfunns mål er ikke forenlige med hva Gud vil. Generalvikaren oppfordret PRO til

å våge å være profetiske i denne sammenheng, tørre å stå for vår tro, støtte hverandre som katolikker og være politisk ukorrekte i et klima som ikke er imøtekommende.

Referert av Gunhild Finseth-Ficarra.

Protokollunderskrivere

Camilla Cselenyi

Trygve Stokkerud